

Mål C-343/19

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

30 april 2019

Domstol som begär förhandsavgörande:

Landesgericht Klagenfurt (Österrike)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

17 april 2019

Sökande:

Verein für Konsumenteninformation

Svarande:

Volkswagen AG

MÅL:

Sökande [utelämnas]

Verein für Konsumenteninformation

[utelämnas]

1060 Wien

[utelämnas]

Svarande [utelämnas]

Volkswagen AG [utelämnas]

38440 Wolfsburg [utelämnas]

TYSKLAND [utelämnas]

Avseende:

3 611 806,00 euro jämte ränta och ersättning för utlägg och rättegångskostnader (Annat krav – allmän rättstvist)

1. Följande fråga hänskjuts i enlighet med artikel 267 FEUF till Europeiska unionens domstol för förhandsavgörande:

Ska artikel 7 led 2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område tolkas så, att ”den ort där skadan inträffade”, under omständigheterna i det nationella målet, kan avse den ort i en medlemsstat där skadan uppkom, när skadan uteslutande består i en förmögenhetsskada som är en direkt följd av ett otillåtet handlande i en annan medlemsstat?

2. Mål 21 Cg 74/18v vid Landesgericht Klagenfurt förklaras vilande i avvaktan på ett förhandsavgörande från Europeiska unionens domstol [utelämnas]. [Orig. s. 2]

Skäl:

I. Saken i det nationella målet:

Sökanden, Verein für Konsumenteninformation (nedan kallad föreningen), är en allmännyttig konsumentorganisation i form av en förening som är bildad enligt Österreichisches Vereinsgesetz (den österrikiska lagen om föreningar) och som är hemmahörande i Wien, Österrike. Till föreningens uppgifter enligt stadgan hör att vid domstol hävda konsumenters krav, vilka har överlåtits till föreningen. I mål 21 Cg 74/18 v vid Landesgericht Klagenfurt har föreningen riktat skadeersättningskrav (som har överlåtits till föreningen) från 574 köpare av bilar mot svaranden, Volkswagen AG (nedan kallad Volkswagen), samt fastställelse av Volkswagens ansvar för skador som ännu inte har kunnat värderas, på grund av att en motor som strider mot de unionsrättsliga bestämmelserna har monterats i de bilar som de har köpt.

Volkswagen är en biltillverkare i form av ett aktiebolag bildat enligt tysk rätt med säte i Wolfsburg, Tyskland. Bolaget är registrerat i handelsregistret vid Amtsgericht Braunschweig under nummer 100484 i avdelning B i handelsregistret.

II. Parternas yrkanden och argument:

Föreningen har yrkat att Volkswagen ska betala 3 611 806,00 euro jämte ränta och ersättning för utlägg och rättegångskostnader, och fastställelse av Volkswagens ansvar för samtliga skador som ännu inte har kunnat värderas och/eller som kommer att uppstå i framtiden.

Föreningen stöder sitt yrkande om betalning på skadeståndskrav utanför avtalsförhållanden och har anfört att alla konsumenter som talan avser, innan Volkswagens avgasmanipulationer hade blivit kända, vilket skedde den 18 september 2015, hade köpt (begagnade) bilar, som var utrustade med en motor (EA 189) som Volkswagen hade utvecklat, av antingen en kommersiell bilhandlare eller en privat säljare i Österrike. Dessa motorer hade en otillåten manipulationsanordning i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 715/2007 av den 20 juni 2007. Ett inmonterat manipulationsprogram åstadkom att det vid provbänken släpptes ut ”rena avgaser”, det vill säga avgaser som motsvarade de föreskrivna gränsvärdena, men när bilarna kördes på riktigt, alltså i trafiken, släppte de i själva verket ut många gånger fler skadliga ämnen än de föreskrivna gränsvärdena tillät.

Endast genom detta manipulationsprogram har Volkswagen kunnat få EU-typgodkännande för bilar med motorn EA 189. Bestämmelserna i [Orig. s. 3] nämnda förordning ger individuellt skydd, eftersom ett intyg om överensstämmelse, i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 168/2013 av den 15 januari 2013 om godkännande av och marknadstillsyn för två- och trehjuliga fordon och fyrhjulingar, ska utfärdas för de bilar som Volkswagen släpper ut i handeln och också överlämnas till köparen.

Skadan för bilägarna består i att de, om de hade känt till den påstådda manipulationen, antingen inte skulle ha köpt bilarna överhuvudtaget, eller att de skulle ha köpt dem till ett minst 30 procent lägre pris. Bilarna i fråga var felaktiga redan från början och därför betydligt mindre värda än vad Volkswagen påstod och bilägarna antog. Marknadsvärdet, och därmed också köpesumman för en manipulerad bil, var klart lägre än det pris som faktiskt betalades. Mellanskillnaden utgör en ersättningsbar skada på grund av att förväntningar inte infriats. I andra hand stöder föreningen sitt yrkande på att värdet av en bil på marknaden för nya och begagnade bilar har minskat kraftigt jämfört med en bil som inte har manipulerats.

Beträffande fastställandet har föreningen anfört att man kan utgå från att skadan för bilägarna dessutom har ökat genom den högre bränsleförbrukningen, sämre prestanda eller motorstyrka och/eller större slitage. Dessutom kan man räkna med en ytterligare minskning av marknadsvärdet för de bilar som berörs av de påstådda manipulationerna. Därutöver finns det risk för andra nackdelar, till exempel körförbud för de berörda bilarna eller indraget godkännande. Dessa skador kan ännu inte värderas eller har ännu inte uppkommit.

Beträffande internationell behörighet för den domstol vid vilken talan väckts stöder sig föreningen på artikel 7.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1215/2012 av den 12 december 2012 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (nedan kallad förordning nr 1215/2012). Köpeavtalet ingicks i domstolsdistriktet för Landesgericht Klagenfurt, köpesumman betalades där och bilarna överläts eller lämnades ut där. Det är i det nu aktuella fallet inte fråga om enbart en följdskada,

utan om en omedelbar skada som ger upphov till ansvar. Denna skada i form av en minskning av konsumenternas förmögenhet inträffade tidigast när bilarna köptes och överlämnades på platsen för överlämnandet, följaktligen i domstolsdistriktet för den domstol där talan väckts. På denna plats fick Volkswagens brottsliga handlande för första gången verkan och orsakade direkt skada för konsumenterna.

Volkswagen har yrkat att talan ska ogillas och bestrider att domstolen där talan har väckts har internationell behörighet enligt artikel 7 led 2 i förordning nr 1215/2012. [Orig. s. 4]

III. Förfarandet:

Den hänskjutande domstolen delgav Volkswagen talan och bad Volkswagen inkomma med svaromål. I svaromålet gjorde Volkswagen en invändning om bristande internationell behörighet, vilken den hänskjutande domstolen nu har att avgöra.

Bedömning

IV. Anförda unionsbestämmelser:

De relevanta bestämmelserna i förordning nr 1215/2012 har följande lydelse:

”... KAPITEL II

DOMSTOLS BEHÖRIGHET

AVSNITT 1

Allmänna bestämmelser

Artikel 4

1. Om inte annat föreskrivs i denna förordning, ska talan mot den som har hemvist i en medlemsstat väckas vid domstol i den medlemsstaten, oberoende av i vilken stat han eller hon har medborgarskap.

...

AVSNITT 2

Särskilda behörighetsbestämmelser

Artikel 7

Talan mot en person som har hemvist i en medlemsstat får väckas i en annan medlemsstat:

... 2. om talan avser skadestånd utanför avtalsförhållanden, vid domstolen för den ort där skadan inträffade eller kan inträffa. ...”

V. Tolkningsfrågan:

[Orig. s. 5] Enligt artikel 66 i förordning nr 1215/2012 ska förordningen tillämpas på rättsliga förfaranden som har inletts från och med den 10 januari 2015. Föreningen väckte talan vid Landesgericht Klagenfurt den 6 september 2018, varför förordning nr 1215/2012 är tillämplig på det förfarande som har inletts.

I målet Bier mot Mines de Potasse d'Alsace (dom av den 30 november 1976, Bier/Mines de Potasse d'Alsace, 21/76,) slog EU-domstolen fast att talan avseende skadestånd utanför avtalsförhållanden enligt artikel 5 led 3 i förordning (EG) nr 44/2001 (nu artikel 7 led 2 i förordning nr 1215/2012) kan väckas enligt karendens val både i den ort där den skadevällande handlingen företogs och i den ort där skadan uppkom.

Med **den ort där den skadevällande handlingen företogs (*Handlungsort*)** avses varje ort där en handling som omfattas av artikel 5 led 3 i förordning (EG) nr 44/2001 helt eller delvis utfördes eller där den skadevällande händelsen avslutades. Med **den ort där skadan uppkom (*Erfolgsort*)** avses den ort där de negativa effekterna för den berörda personen av den händelse som gett upphov till ansvar uppkommer. I samband med förmögenhetsskador som har orsakats av brott ska med den ort där skadan inträffade också avses den ort där en förmögenhet har minskat, varvid endast den ort där den omedelbara skadan inträffade avgör domstols behörighet, och inte den ort där eventuella följdskador inträffar.

Enligt praxis från EU-domstolen kan begreppet den ort där skadan uppkom bara tolkas på så sätt ”att det avser den ort där den händelse som gav upphov till ansvar har orsakat den berörda personen direkt skada” (dom av den 11 januari 1990, Dumez France SA/Hessische Landesbank, C-220/88, EU:C:1990:8, punkt 20). I samma avgörande – och i många ytterligare avgöranden – har domstolen dessutom klargjort att behörig domstol i mål avseende skadestånd utanför avtalsförhållanden utgör ett undantag från den allmänna regeln om behörighet för domstolarna i den stat där svaranden har hemvist. Dessa särskilda behörighetsregler grundar sig på att det finns ett särskilt nära samband mellan tvisten och andra domstolar än domstolarna i den stat där svaranden har hemvist, vilket med hänsyn till intresset av en god rättskipning och ett ändamålsenligt förfarande gör det befogat att nämnda domstolar ges behörighet. Ett av målen för förordningen är att undvika att antalet samtidigt behöriga domstolar ökar i antal, vilket ökar risken för motstridiga avgöranden (dom av den 11 januari 1990, Dumez France SA/Hessische Landesbank, C-220/88, EU:C:1990:8, punkterna 17–18).

I målet Antonio Marinari mot Llodys Bank plc och Zubaidi Trading Company betonade EU-domstolen att förordningens begrepp ”behörig domstol i mål avseende skadestånd utanför avtalsförhållanden” inte kan tolkas extensivt i sådan

utsträckning att det skulle omfatta varje ort där man kan märka de skadliga följderna av en omständighet som redan har förorsakat en skada som faktiskt har uppkommit på en [**Orig. s. 6**] annan ort. Uttrycket ”den ort där skadan inträffade eller kan inträffa” kan därför inte tolkas på så sätt att den avser den ort där den som drabbats påstår att han lidit en förmögenhetsskada som en följd av en omedelbar skada, vilken har uppkommit och drabbat denne i en annan konventionsstat (dom av den 19 september 1995, Antonio Marinari/Llodys Bank plc och Zubaidi Trading Company, C-364/93, EU:C:1995:289, punkterna 14 och 15).

Av den rättspraxis som har angetts ovan drar den hänskjutande domstolen slutsatsen att endast direkt skadelidande har tillgång till behörig domstol i mål avseende skadestånd utanför avtalsförhållanden, om de gör gällande en omedelbar skada, och inte enbart en följdskada.

I det konkreta fallet påstår föreningen att det i samband med de krav som denna har gjort gällande rör sig om omedelbara skador som har uppkommit för bilägarna genom köp och överlämnande av de defekta bilarna på platsen för överlämnandet. Först härigenom fick Volkswagens brottsliga handlande verkan och orsakade direkt skada för konsumenterna.

Enligt den hänskjutande domstolen utgör emellertid det manipulationsprogram som föreningen har gjort gällande, och som monterats in i motorn EA189, en omedelbar skada, eftersom det därigenom monterades in en motor som stred mot förordning (EG) nr 715/2007, och bilen således hade en defekt som (därefter) medförde att värdet minskade. Den skada genom värdeminskning som föreningen har gjort gällande utgör enligt den domstolen en följdskada som orsakats av den defekta bilen.

Till grund för talan ligger krav från köpare som köpt bilarna nya eller begagnade antingen av kommersiella bilhandlare eller av privata säljare. Om man går på föreningens linje, enligt vilken skadan manifesterade sig genom köpet av bilarna och därmed genom själva bilarna, uppkommer enligt den hänskjutande domstolen frågan huruvida den påstådda omedelbara skadan enligt föreningens argumentation inte borde ha uppkommit redan hos respektive första köpare, i det nu aktuella fallet hos den auktoriserade återförsäljaren eller hos generalimportören av bilarna. Om den ursprungliga omedelbara skadan anses uppkomma för respektive första köpare, så skulle de skador som eventuellt har drabbat alla senare köpare betraktas som enbart följdskador.

Enligt avgörandet från EU-domstolen i målet Marinari kan uttrycket ”den ort där skadan inträffade” inte tolkas på så sätt att den omfattar den ort där den skadelidande har gjort gällande en förmögenhetsskada till följd av en omedelbar skada som har drabbat denne i en annan konventionsstat. Rena följdskador skulle [**Orig. s. 7**] därför inte kunna avgöra domstols behörighet.

Den nu aktuella situationen skiljer sig dock från situationen i målet Marinari genom att en omedelbar skada i det målet hade drabbat sökanden själv, och att denne dessutom ville göra gällande en följdskada – som hävdats i en annan medlemsstat. Föreningens argumentation i förevarande mål går emellertid ut på att bilägarna, fram till köpet och överlämnandet av bilarna och innan den påstådda manipulationen blev känd, ännu överhuvudtaget inte kunde ha drabbats av någon skada och därmed inte heller kunde ha drabbats av någon omedelbar skada.

Förutom frågan om den omedelbara skadan och följdskadan uppkommer emellertid enligt den hänskjutande domstolen också frågan huruvida brottsligt handlande kan motivera behörighet enligt artikel 7 led 2 i förordning nr 1215/2012 för rena förmögenhetsskador.

Beträffande den ort där skadan uppkom i samband med rena förmögenhetsskador har EU-domstolen gjort ett vägledande uttalande i målet Rudolf Kronhofer mot Marianne Maier m.fl. och klargjort att uttrycket ”den ort där skadan inträffade” inte avser den ort där käranden har sitt hemvist och ”huvuddelen av sin förmögenhet” av det enda skälet att käranden har lidit ekonomisk skada där till följd av en förmögenhetsförlust som inträffat och som han har lidit i en annan konventionsstat (dom av den 10 juni 2004, Rudolf Kronhofer/Marianne Maier m.fl. C-168/02, EU:C:2004:364, punkt 21). Med hänvisning till avgörandet i målet Marinari (dom av den 19 september 1995, Antonio Marinari/Llodys Bank plc och Zubaidi Trading Company, C-364/93, EU:C:1995:289, punkt 14) betonades det att begreppet ”den ort där skadan inträffade” enligt domstolens praxis inte kan tolkas extensivt i sådan utsträckning att det skulle omfatta varje ort där man kan märka de skadliga följderna av en omständighet som redan har förorsakat en skada som faktiskt har uppkommit på en annan ort. I annat fall skulle domstols behörighet bli beroende av osäkra faktorer såsom den plats där den skadelidande har huvuddelen av sin förmögenhet, och skulle följaktligen inte vara förenlig med konventionens syfte att stärka det rättsliga skyddet för personer som är etablerade i gemenskapen, genom att införa regler som gör det möjligt för käranden att enkelt avgöra vid vilken domstol han får väcka talan, och för svaranden att förutse vid vilka domstolar talan kan väckas mot honom. En sådan tolkning skulle dessutom kunna innebära att domstolar i kärandens hemvist oftast gavs behörighet, en behörighet som enligt konventionen inte förefaller föreligga i andra fall än de som uttryckligen nämns i den (dom av den 10 juni 2004, Rudolf Kronhofer/Marianne Maier m.fl. C-168/02, EU:C:2004:364, punkterna 19 och 20).

I målet Harald Kolassa mot Barclays Bank plc upprepade EU-domstolen att kärandens ekonomiska skada följaktligen inte [**Orig. s. 8**] är skäl nog för att ge domstolen på den ort där han har hemvist behörighet när såväl den omständighet som orsakat skadan, som den ort där skadan uppkommit, kan lokaliseras till en annan medlemsstats territorium. En sådan behörighet kan emellertid motiveras när kärandens hemvist sammanfaller med den ort där den omständighet som orsakat skadan inträffat eller den ort där skadan uppkommit (dom av den 28 januari 2015,

Harald Kolassa/Barclays Bank plc, C-375/13, EU:C:2015:37, punkterna 49 och 50).

Mot bakgrund av föreningens argument och angiven rättspraxis från EU-domstolen skulle skadan vid första anblicken ha inträffat i Österrike, eftersom det var där skadan förverkligade sig och fick effekter för de berörda bilägarna. Det skulle tala för att den plats där skadan inträffade i den mening som avses i artikel 7 led 2 i förordning nr 1215/2012 är Österrike.

Domstolen klargjorde dock i avgörandet i målet Universal Music International Holding BV mot Michael Tetreault Schilling m.fl., vilket meddelades en kort tid senare, att man i samband med rena förmögenhetsskador inte ska utgå från ett enskilt faktum, och slog fast att en ren förmögenhetsskada som (i det nationella målet) har förverkligats direkt på kärandens bankkonto i och för sig inte kan betecknas som ett relevant anknytningskriterium enligt (nuvarande) artikel 7 led 2 i förordning nr 1215/2012. Det är enbart i det fallet att även de övriga särskilda omständigheterna i målet samfällt pekar mot att ge domstolarna i den ort där en ren förmögenhetsskada förverkligats behörighet som det kan vara motiverat att låta käranden väcka talan där med anledning av skadan (dom av den 16 juni 2016, Universal Music International Holding BV/Michael Tetreault Schilling m.fl., C-12/15, EU:C:2016:449, punkterna 38 och 39).

I målet Helga Löber mot Barclays Bank plc bekräftade domstolen slutligen att särskilda förhållanden och omständigheter ska beaktas när behörighet ges åt andra domstolar än domstolarna i svarandens hemvist (dom av den 12 september 2018, Helga Löber/Barclays Bank plc, C-304/17, EU:C:2018:701, punkterna 29 och 31).

Den hänskjutande domstolen är därför osäker på huruvida enbart köpet från österrikiska bilhandlare och överlämnandet av bilarna i Österrike i det konkreta fallet räcker för att de österrikiska domstolarna ska vara behöriga i den mening som avses i artikel 7 led 2 i förordning nr 1215/2012. Om man, för att bedöma vilken ort som är den ort där skadan inträffade i den mening som avses i artikel 7 led 2 i förordning nr 1215/2012, inte utgår enbart från den ort i Österrike där köpeavtalet ingicks och bilarna överlämnades, utan i den mening som avses i angiven praxis från EU-domstolen beaktar de ”andra särskilda förhållandena när behörighet ges åt domstolarna”, kan följande noteras: **[Orig. s. 9]**

Föreningens klagomål består huvudsakligen i att Volkswagen hade påstått att de motorer som de tillverkade överensstämde med unionsrätten, varigenom de hade åsamkat bilägarna en skada som innebar att bilarnas värde var lägre redan från början. Volkswagens påstådda brottsliga beteende ägde rum i Tyskland. Samtliga krav avser i sakligt hänseende alla samma felaktiga beteende från Volkswagens sida som har tilldragit sig i Tyskland. Därför uppkommer frågan huruvida inte de tyska domstolarna i den ort där Volkswagen har hemvist objektivt sett är mer lämpade att pröva de krav som görs gällande, med hänsyn till närheten till omständigheterna och bevisen. Enbart var i Österrike (eller Europa) en bil har köpts och överlämnats gör nämligen ingen skillnad vid prövningen av de frågor

som är relevanta för de krav som görs gällande. Samtliga domstolar skulle ha samma frågor att klargöra. Begick Volkswagen de bedrägerier som föreningen har gjort gällande? Uppfyllde motorn EA 189 de unionsrättsliga kraven? Påverkade Volkswagens handlande eller underlåtelse värdet på de bilar som var utrustade med motorn? Man kan i detta sammanhang anta att en stor del av de för detta relevanta faktiska och mänskliga bevisen finns i Tyskland. Även frågan huruvida bilarna förlorade i värde i Österrike på grund av de påstådda manipulationerna skulle kunna bedömas lika bra i Tyskland som i Österrike. Den värdeminskning som görs gällande i ansökan uppskattas genom en procentberäkning, varför inte varje enskild bil behöver bedömas. Det EU-typgodkännande som föreningen har anfört tilldelades inte heller i Österrike och drogs därför inte in i Österrike.

Om man tillämpar övervägandena i målet Universal Music på detta mål finns det en del som talar för att den plats där skadan uppkom är Tyskland. I målet Universal Music hade kärandens förmögenhetsskada nämligen uppkommit genom att denne hade överfört pengar från sitt konto i Nederländerna. Ändå fann domstolen att den plats där skadan uppkom inte skulle anses vara Nederländerna, eftersom det var befogat att ge de tjeckiska domstolarna behörighet med hänsyn till intresset av en god rättskipning och ett ändamålsenligt förfarande. I det nu aktuella fallet uppkom skadan enligt föreningen genom köpet och överlämnandet av bilarna, med en motor som påstods vara manipulerad, visserligen i Österrike, men de skador som görs gällande beror enligt föreningen på en rad omständigheter som inträffat i Tyskland. Med hänsyn till ett ändamålsenligt förfarande, och särskilt som det finns en nära koppling till saken i målet och bevisupptagningen underlättas, skulle de tyska domstolarna i det nu aktuella fallet objektivt sett vara mer lämpade att klarlägga ansvaret för de påstådda skadorna. **[Orig. s. 10]**

Om man, så som föreningen, för att avgöra frågan om behörig domstol, utgår från den ort där bilarna köptes och överlämnades till de slutliga köparna, bland dessa också köpare av begagnade bilar, uppkommer det också tvivel om huruvida Volkswagen kunde förutse vilken domstol som skulle vara behörig.

Den hänskjutande domstolen hyser slutligen också tvivel om huruvida internationell behörighet för de österrikiska domstolarna är förenlig med den restriktiva tolkning av de särskilda behörighetsreglerna i förordningen som krävs enligt praxis från EU-domstolen (se till exempel dom av den 16 juni 2016, Universal Music International Holding BV/Michael Tetreault Schilling m.fl., C-12/15, EU:C:2016:449, punkt 25, och domen i målet Löber, punkt 17).

För att de österrikiska domstolarna skulle vara behöriga talar emellertid att en (av flera) ansvarsgrunder som föreningen har gjort gällande avser ansvar på grund av vilseledande uppgifter enligt 874 § i Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch (ABGB) (Österrikes civillag). För att klarlägga huruvida detta påstående stämmer måste den hänskjutande domstolen undersöka huruvida de enskilda berörda bilägarna – vars krav föreningen gör gällande – faktiskt blev lurade och Volkswagens beteende orsakade den påstådda skadan. Det är därför absolut

nödvändigt att höra de berörda bilägarna. Enbart den omständigheten att en domstol har att höra vittnen som har hemvist i Österrike kan emellertid inte medföra internationell behörighet för den hänskjutande domstolen, om det inte finns ytterligare anknytningskriterier som talar för att domstolen i den ort där skadan inträffade ska ges behörighet enligt artikel 7 led 2 i förordning nr 1215/2012. Redan med hänsyn till föreningens syfte går det inte att bortse från att argumenteringen om att den plats där skadan inträffade i den mening som avses i artikel 7 led 2 i förordning nr 1215/2012 är Österrik, baserar sig på rimliga konsumentskyddsintressen. Den hänskjutande domstolen anser emellertid att denna argumentering bör lämnas utan avseende vid prövningen av internationell behörighet. EU-domstolen betonade till exempel i målet *Andreas Kainz mot Pantherwerke AG* (dom av den 16 januari 2014, *Andreas Kainz/Pantherwerke AG*, C-45/13, EU:C:2014:7, punkt 31) att artikel 5 led 3 i förordning nr 44/2001 (som motsvarar artikel 7 led 2 i förordning nr 1215/2012) inte särskilt syftar till att erbjuda den svagare parten ett stärkt skydd.

Processuella frågor:

Eftersom en korrekt tillämpning av unionsrätten har avgörande betydelse för beslutet om den hänskjutande domstolens internationella behörighet hänskjuts ovannämnda fråga med begäran om förhandsavgörande.

Målet som har anhängiggjorts vid den hänskjutande domstolen förklaras vilande i avvaktan på ett avgörande från Europeiska unionens domstol. **[Orig. s. 11]**

Landesgericht Klagenfurt, avdelning 21

Klagenfurt den 17 april 2019

[utelämnas]